

DRÁMA

I. RÉSZLETES VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

1. Színház- és drámatörténet

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. Az ókori színház és dráma	<p>Az ókor színháza és néhány görög dráma</p> <p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - a görög színházművészet kialakulását, rituális gyökereit és az ókori görög színház felépítését, - Aiszkülosz vagy Szophoklész vagy Euripidész egy tragédiáján, vagy Arisztophanész egy komédiáján pedig az ókori görög dráma sajátosságait, - Szophoklész Antigoné című művének szereplőit és viszonyaikat, valamint a feldolgozott problémákat. 	<p>Az ókor színháza, a görög dráma és a római komédia</p> <p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - az ókori görög és római színházművészetet, - Aiszkülosz vagy Szophoklész vagy Euripidész egy tragédiáján és Arisztophanész vagy Plautus egy komédiáján pedig az ókori görög és római dráma sajátosságait.
1.2. A középkori Európa színháza és drámája		<p>A középkori színjátszás, a <i>commedia dell' arte</i></p> <p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - a templomi szertartásból, illetve a bibliai szövegekből kibontakozó középkori színjáték és dráma típusait, - a középkori rögtönzées vígjáték, a <i>commedia dell' arte</i> jellegzetes vonásait.
1.3. Az angol reneszánsz színház és dráma	<p>Shakespeare színháza és néhány drámája</p> <p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shakespeare Rómeó és Júlia, illetve Hamlet című művén a shakespeare-i dramaturgia jellegzetességeit (<i>pl. jelenetépítés, idő- és térkezelés</i>), - az elemzett dráma szereplőit és viszonyaikat, valamint a feldolgozott problémákat. 	<p>Az Erzsébet-kor színháza, Shakespeare</p> <p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shakespeare egy tragédiáját, egy vígjátékát és az életmű drámatípusait, - az Erzsébet-kori színház társadalmi szerepét, a színház felépítését és működését.
1.4. A spanyol barokk dráma és színház		<p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - a barokk színház szcenikai jellemzőit. <p>A tanuló legyen képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - egy szabadon választott művön (<i>pl. Lope de Vega vagy Calderon</i>) bemutatni a barokk dráma dramaturgiai sajátosságait.
1.5. A francia klasszicista dráma	<p>Molière néhány drámája</p> <p>A tanuló legyen képes bemutatni</p>	<p>Molière művei és a klasszicista dráma</p> <p>A tanuló ismerje</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Molière Tartuffe című művén a molière-i dramaturgia jellegzetességeit, - az elemzett komédia szereplőit, viszonyaikat, valamint a feldolgozott emberi problémákat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Molière legalább két komédiáját, - a klasszicista dráma sajátosságait.
1.6. A régi magyar dráma néhány alkotása		<p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - a magyar drámairodalom általános jellemzőit, - az alábbi szerzők valamelyikének egy drámáját: Bornemisza Péter, Balassi Bálint, Bessenyei György, Csokonai Vitéz Mihály.
1.7. A XIX-XX. századi magyar színház és dráma	<p>A XIX. és XX. századi magyar színház és dráma néhány alkotása</p> <p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - A XIX-XX. század magyar színházi irányzatait vagy műhelyeit vagy alkotóit, - Katona József Bánk bán, illetve Madách Imre Az ember tragédiája című művének színházi megvalósulásán keresztül a dráma és színház sajátos kapcsolatát, jellegzetességeit. <p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - Molnár Ferenc Liliom és Örkény István Tóték című művének szereplőit és viszonyaikat, valamint a feldolgozott problémákat. 	<p>A XIX. századi magyar dráma néhány alkotása</p> <p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - az alábbi drámákat és szerzőjük drámaírói munkásságának jelentőségét: Katona József: Bánk bán, Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde, Madách Imre: Az ember tragédiája. <p>A hazai színjátszás kezdetei</p> <p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - a magyarországi hivatásos színjátszás kialakulásának jelentős eseményeit, helyszíneit és személyiségeit. <p>A XX. századi magyar dráma néhány alkotása</p> <p>A tanuló ismerjen</p> <ul style="list-style-type: none"> - az alábbi szerzők valamelyikétől egy szabadon választott drámát: Molnár Ferenc, Füst Milán, Lengyel Menyhért, Szomory Dezső, Szép Ernő, Móricz Zsigmond, Tamási Áron, Németh László, Illyés Gyula, Örkény István. <p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - az elemzett dráma szereplőit és viszonyaikat, valamint a feldolgozott problémákat.
1.8. A modern polgári dráma és színház kialakulása		<p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ibsen vagy Strindberg vagy Shaw egy drámáját. <p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - az elemzett dráma szereplőit és viszonyaikat, valamint a feldolgozott problémákat.
1.9. Csehov és Sztanyiszlavszkij	Csehov néhány drámája és Sztanyiszlavszkij színháza	Csehov drámái és Sztanyiszlavszkij színháza

	<p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - a Három nővér, illetve a Sirály című művön keresztül a csehovi dráma sajátosságait, - a Sztanyiszlavszkij-módszer jellegzetességeit. 	<p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Csehov legalább két drámáját, - A Sztanyiszlavszkij-módszer egy-egy elemének továbbélését.
1.10. Brecht színháza és drámái	<p>Brecht színháza és néhány drámája</p> <p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brecht Koldusopera című drámáján a brechti dramaturgia alapjait, - az elemzett dráma segítségével az epikus dráma jellemzőit. 	<p>Brecht drámái és színháza</p> <p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brecht drámaírói tevékenységét, legalább két drámáját.
1.11. A XX. század meghatározó színházi irányzatai, jelentős drámaírói		<p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - a XX. század meghatározó színházi és drámái irányzatait (pl. az <i>avantgarde</i>, a <i>politikai színház</i>, a <i>szegény színház</i>, az <i>abszurd</i>, a <i>performance</i>), - az alábbi szerzők valamelyikének egy drámáját (Pirandello, García Lorca, Sartre, Camus, O' Neill, Williams, Miller, Beckett, Ionesco, Mrozek, Dürrenmatt, Bulgakov).
1.12. Napjaink legfontosabb színházi irányzatai és a kortárs drámairodalom	<p>A tanuló legyen képes bemutatni</p> <ul style="list-style-type: none"> - egy látott színházi előadás jellemzőit, - egy szabadon választott mű elemzésével egy kortárs drámát (pl.: Sütő András: Egy lócsiszár virágvasárnapja, Spiró György: Csirkefej, Schwajda György: A csoda, Bereményi Géza: Léggömbméter, Parti Nagy Lajos: Mauzóleum, Korniss Mihály: Halleluja, Nádas Péter: Takarítás, Háy János: Gézagyerek, Tasnádi István: Közellenség). 	<p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - a mai magyar színházi struktúra jellemzőit (pl. <i>hivatásos színház</i>, <i>alternatív színház</i>, <i>amatőr színház</i>, <i>diákszínháztársaság</i>), - a mai színházi élet jelentős alkotóit, műhelyeit.

2. Színház- és drámaelmélet

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. A drámai műnem sajátosságai	<p>A tanuló legyen képes</p> <ul style="list-style-type: none"> - az irodalmi alkotások rendszerében elhelyezni a drámai műnemet, - vázolni az epikától és a lírától eltérő sajátosságait, - bemutatni a dráma és a színházművészet kapcsolatrendszerét. 	<p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - az arisztotelészi dramaturgia alapfogalmait, - az arisztotelészi drámától eltérő drámaformákat (pl. epikus dráma, konfliktus nélküli dráma).
2.2. A dráma / a színjáték mint kommunikáció		<p>A tanuló ismerje</p> <ul style="list-style-type: none"> - a dráma és a színjáték sajátos kommunikációs rendszerét, - a verbális és a nonverbális

		kommunikáció eszközeit (pl. gesztusok, mimika, testtartás).
2.3. A dráma szerkezeti felépítése	A tanuló ismerje fel - a dráma felépítésének sajátosságait, tagoltságát (pl. jelenet, kép, szín, felvonás). - a fordulatokat és a drámai csomópontokat.	A tanuló ismerje - a dráma felépítésének kortól és műfajtól függő tagoltságát.
2.4. Dramaturgiai és színházméleti alapfogalmak	A tanuló legyen képes elemző tevékenysége során alkalmazni a következő fogalmakat: - történet és cselekmény, akció és dikció, szituáció, dialógus és monológ, szerep.	A tanuló legyen képes elemző tevékenysége során alkalmazni a következő fogalmakat: - karakter, jellem, fordulat, konfliktus, feszültség, tér és idő.
2.5. A színházművészet mint összművészet sajátosságai	A tanuló legyen képes bemutatni - hogyan alakítja ki autonóm formanyelvét a színházművészet a különböző művészeti ágak eszközeit felhasználva.	A tanuló legyen képes elemzően bemutatni - egy színházi előadás vizuális, zenei és irodalmi összetevőit.
2.6. Színházi szakmák	Tudják felsorolni - a színházi előadás létrehozásához szükséges mesterségeket (pl. rendező, díszlettervező, világosító).	Legyenek képesek - szabadon választott színházi szakmához tartozó tevékenységek ismertetésére (pl. az író, a rendező, a dramaturg, a díszlettervező, a jelmeztervező, a zeneszerző, a világosító, a hangtechnikus, a színpadmester, az ügyelő, a kellékes).

3. Színházi műfajok

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. A rituális játék / szertartásjáték		A tanuló legyen képes - a rituális és/vagy szertartásjáték műfajának azonosítására egy-egy színházi előadásban.
3.2. A tragédia	A tanuló legyen képes - a klasszikus tragédia jellemző jegyeinek azonosítására egy-egy színházi előadásban.	A tanuló legyen képes - a tragédia műfajának változásait felismerni különböző korszakokban.
3.3. A komédia	A tanuló legyen képes - különbséget tenni a vidám műfajú művek között.	A tanuló legyen képes - a vidám műfajú művek változásait felismerni különböző korszakokban.
3.4. A realista színjáték	A tanuló ismerje fel - a realista előadásmódot.	A tanuló ismerje fel - a realizmus és naturalizmus műfaji jegyeit, azokat tudja alkalmazni színházi elemzéseiben.
3.5. Az abszurd és a groteszk		A tanuló ismerje fel - az abszurd és groteszk elemeket a színházi előadásokban.
3.6. Bábjáték		A tanuló legyen képes

		- az alkalmazott bábtechnikák azonosítására.
3.7. Zenés, tánc- és mozgásszínház	A tanuló legyen képes - különböző zenés műfajú előadásokat (<i>pl. opera, operetta, musical</i>) felismerni és azonosítani, - elkülöníteni a tánc- és mozgásszínházi előadásokat a balettől és a tánctól.	A tanuló legyen képes - a zene, a tánc és a mozgás szerepének felismerésére színpadi előadásokban.

4. Drámajáték

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1. Helyzetgyakorlatok	Legyenek képesek rögtönzések során - a megadott helyzetnek megfelelő alapvető viselkedési sémák megjelenítésére.	Legyenek képesek - hétköznapi típusok jellemzőinek sűrítésére, azok megjelenítésére egyéni és/vagy páros munkában.
4.2. Történet szerkesztése és megjelenítése	Legyenek képesek - jelenetek összefűzésére.	Legyenek képesek - különböző színházi formák és drámatechnikák (<i>pl. a kontraszt, a különböző időkezelési módok</i>) alkalmazására.
4.3. Improvizáció	Legyenek képesek - improvizációra, szöveges vagy szöveg nélküli etűdök alkotására egyéni és/vagy páros munkában.	Legyenek képesek - megadott témára és meghatározott stílusban szövegre épülő etűdök alkotására (<i>pl. versrészlet, kisebb dialógus</i>), - etűdsorozat összeállítására önálló munkában.
4.4. Drámajáték		Ismerjék és alkalmazzák - a drámajátékok jellemzőit és különböző típusait.
4.5. Drámapedagógia		Ismerjék - a dramatikus tevékenység alapfogalmait, a leggyakrabban alkalmazott konvenciókat, munkaformákat.

5. Mozgás, tánc- és mozgásszínházi ismeretek

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1. Szituáció megfogalmazása állóképben, mozdulatsorral	Legyenek képesek - állókép és állóképsorozat létrehozására, - egyszerű mozgássorok különböző tempójú kivitelezésére.	Legyenek képesek - összetett mozgássorok különböző tempójú kivitelezésére.
5.2. Improvizáció zenére vagy témára	Legyenek képesek - a zene hangulatához és tempójához, illetve a megadott téma hangulatához illeszkedő mozgássorok kivitelezésére,	Legyenek képesek - egy mozgásmotívum kibontására, továbbfejlesztésére, variálására.

	- megadott mozgásmotívumok felhasználására.	
5.3. Összetett improvizáció létrehozása és bemutatása	Legyenek képesek - egyéni, páros és/vagy csoportos előkészített mozgás- vagy tánc-improvizációk bemutatására.	Legyenek képesek - a tanult technikák alkalmazásával önálló mozgássor végrehajtására, - különböző összetett technikákat alkalmazó egyéni, páros és/vagy csoportos előkészített mozgás- vagy táncimprovizációk bemutatására.

6. Bábjáték

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
6.1. A tanulók által a képzés során készített bábok és/vagy maszkok alkalmazása drámamunkában	Legyenek képesek - egy választott báb vagy maszk sajátosságainak megfelelő alkalmazására.	Legyenek képesek - a választott bábtechnika vagy maszktípus alkalmazásával színházi improvizációra.

7. Beszéd, vers- és prózamondás, egyéni vagy közös daléneklés

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
7.1. A beszédtechnika alapjai	Legyenek képesek - drámajátékos és színjátékos gyakorlatuk során alkalmazni a légzés, a hangadás és az artikuláció alapvető szabályait.	Legyenek képesek alkalmazni - a légző-, hang- és artikulációs játékokat, gyakorlatokat - hangokkal, mechanikusan sorolható szavakkal és irodalmi szövegekkel.
7.2. Lírai, epikai és drámai alkotások tolmácsolása	Legyenek képesek - a műfajnak megfelelő előadásmód megválasztására, és az ahhoz illő eszközök alkalmazására.	Legyenek képesek - színjátékos gyakorlatuk során alkalmazni a légzés, a hangadás és az artikuláció alapvető szabályait, a hangsúlyszabályokat és a beszéd váltásait (<i>pl. erő, magasság, tempó</i>).
7.3. Pódiumműfajok		Vegyenek részt - versműsorok, ünnepi műsorok, szerkesztett játékok létrehozásában és bemutatásában.
7.4. Egyéni vagy közös daléneklés		Legyenek képesek - dallamot improvizálni, vagy dalt előadni.